

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompá Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . . . 10 korona.
Félévre . . . . . 5 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Felhívás a III. hadikölcsön jegyzésére.

Vármegyénk alispánja a vármegyei „Hivatalos Lap”-ban a következő felhívást tette közzé:

„Nemzeti létünkért immár egy esztendő óta tolyó harcunkkal kapcsolatos rendkívüli kiadások újabb hadikölcsön kibocsátását teszik szükségessé.

Ismeretes a vármegye közönsége előtt, hogy a kormány által megindított mozgalom sikerének előmozdítása érdekében Főispán ur ő méltóságával egyetértőleg Rimaszombatban és Tornalján megtartott értekezleten körvonaloztattak azon irányelvek, melyeknek keresztül vitelével erős remény van arra, miszerint annak oly eredménye lesz, a mely Gömör és Kishontvármegye hazafias közönségének nemcsak történelmi multjához, de a jelen világháboru ideje alatt bármely magasabb nemzeti cél, s így az előző hadikölcsön jegyzések terén kifejtett tevékenységéhez viszonyítva is, méltó lesz.

A nagy közönséget a harmadik hadikölcsön jegyzésekről ez uton is tájékoztatni óhajtván, kiemelni kívánom, hogy a kölcsön jegyzésére — a betéti üzlettel foglalkozó intézetek jogos érdekeinek szem előtt tartásával — ezuttal is igénybe lesznek vehetőek az 1914. évi augusztus 1-je előtt elhelyezett, egyébként a moratórium feloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek is.

Az első két hadikölcsön óriási sikere s azon körülmény, hogy a kedvező termés értékesítésével úgy ennek, mint a marháknak magas ára következtében a közönség kezében jelentékeny összegű készpénz van, a harmadik hadikölcsön sikere tekintetében a legszebb reményekkel kecsegtet, melyhez hozzájárul még az is, hogy a harcztéri helyzet a második hadikölcsön kibocsátása óta igen kedvezően alakult.

De kedvezőek a kilátások még azért is, mert a közönségnek ama rétegei, melyek megtakarított pénzüknél állampapírokba való elhelyezését eddig nem ismerték, de a melyeknek kezébe a háboru alatt igen sok készpénz gyűlt össze, a tőke elhelyezése ezen módjával már megbarátkoztak, s ténykedésük gyümölcsét már élvezik is.

Az áldozatot meghozni mindenkinek

kötelessége, a nem is áldozatról van szó, hanem egy rendkívüli módon jövedelmező tőke elhelyezéséről, s ha a nagy közönség belátja az egyébként magyarázatra nem szoruló ama tényt, hogy az államnak a háboru csak egy napján is mily óriási kiadás fedezetéről kell gondoskodnia, továbbá hogy a harcztéren lévő fiaink hozzák a tulajdonképeni áldozatot, — kétségtelen, hogy úgy a haza, mint a maga érdekében akkor cselekszik mindenki helyesen, ha otthon tartogatott — s így jövedelmet nem nyújtó — készpénzt és a közel jövőben várható megtakarításait hadikölcsön jegyzésére fordítja.

Ismerve vármegyém hazafias és ügybuzgó közigazgatási tényezőit, ismerem a vármegye lelkes és a nagy nemzeti célok hathatós támogatóit: a lelkészek és tanítók karát, ismerem pénzügyeink anyagi erejét és a multban kifejtett tevékenységét, meggyőződésem, hogy ha ez irányadó tényezők közrehatnak a siker érdekében és felvilágosítják, meggyőzik és agitáció útján helyes irányban befolyásolják a vármegye nemesen gondolkozó közönségét, akkor a harmadik hadikölcsön eredménye az eddigi — számottevő — kölcsönök eredményét is felül fogja mulni.

Az önkormányzati közegek tájékoztatásul szolgáljon még azon megjegyzésem, hogy a hadikölcsön jegyzések tárgyában hozandó határozatoknak törvényhatósági jóváhagyásánál az idő rövidsége miatt be nem tartható törvényes alakítások mellőzése akadályul szolgálni nem fog.

Rimaszombat, 1915. október hó 17.

Lukács, alispán.

Vármegyei rendes őszi közgyűlés.

Gömör-Kishontvármegye törvényhatósága f. hó 28—29 én tartja rendes őszi közgyűlését, melynek több fontos tárgya van, közöttük kiemelendő: a Tomory Géza nyugdíjazása folytán megüresedett garamvölgyi járásbeli főszolgabírói állás választás útján történő betöltése, egy szolgabírói, esetleg megüresedő tiszti állások betöltése; a gyámoltak és gondnokoltak készpénz vagyonának takarékpénztári elhelyezése ügyében határozathozatal; Debreczen város tanácsának a közfogyasztásra szánt élő állatok maximális árának megállapítása és fontosabb élelmi cikkek rekvi-

rálása érdekében a belügyminiszterhez felterjesztendő s pártolás végett megküldött felirata. — A vármegyei tiszti nyugdíj 1916. évi költségvetése; több község hadikölcsön jegyzése; Alispán előterjesztése a III-ik hadikölcsönre 200000 korona jegyzése iránt. Vármegyei árvaszék javaslatára a gyámmentári tőkék 1916. évben leendő elhelyezése iránt. Miskolcz város pártolás végett küldött átirata a rokkantak s a háboruban elesett, elhalt, eltűnt állampolgárok családjainak eltartása ügyében. Vármegyei gazdasági egylet kérvénye 3000 q rozs beszerzéséhez vásárlási engedély kieszközlése tárgyában. Szakall Vince főrokkant gyám betérjeszti Molnár Lajos kerületi munkásbiztosító pénztári igazgatónak a rokkantak érdekei megvédése tárgyában kelt javaslatát. A rozsnyói takarékpénztár r. t. ajánlata 200000 koronás hadikölcsön jegyzése tárgyában. Belügyminiszteri körrendelet az országgyűlési képviseléválasztások alkalmával felszámítható fuvardíjak szabályrendeleti megállapítása tárgyában.

A magyar nemzet kölcsöne.

A büszke, gőgös angolok nevében Lloyd George most egy éve azt mondta, hogy az nyeri meg ezt a háborut, akinek több az aranya. Dicsőségesen küzdő katonáink szövetségeseinkkel együtt hát megmutatták, hogy ki nyeri meg ezt a háborut: megnyeri a jól szervezett, a jól vezetett, életét feláldozni tudó hadsereg, de nem nyerhetik meg a dobszóval és lármás ünnepséggel verbuvált katonák és azoknak a színes tömkelege, melyet nem lelkesít semmi és amelyet kapkodva vezetnek vezéreik.

Ez az igazság csak megfordítva állja meg helyét, hogy az nem győzhet, akinek nincsen pénze. Valóban hiábavaló volna katonáink minden bátorsága, kitartása, önfeláldozása, ha nem volna elegendő fegyverük, lőszerük, ruhájuk, egyszóval mindaz, amire a hadviselésnél szükségük van. Ezeket az állam pénzzel szerzi be, mint mindenki más a világon. de a pénzt honnan veszi? rendes bevételeiből nem képes fedezni, azért a nemzetéhez s annak minden egyes tagjához fordul kölcsönért.

Már kétszer adott a nemzet kölcsönt az államnak, először 1170 millió, másodszer 1120 milliót és hogy nem hiába, azt eléggé igazolják Oroszországban,

Galicziában, Szerbiában aratott diadalaink. Most harmadszor kér tőlünk az állam pénzt. Nem ajándékba, hanem jó magas kamattal.

Bizony jó magas az a kamattal, amit az állam a kölcsönért fizet. Hat százalékos soha, sehol, senki nem kap pénzére. De még 6 százaléknál is többet ad, mert az állam 100 korona után fizeti a hat százalékos kamatot, holott ezért a jegyző fél — amennyiben okt. 31-ig jegyzi — csak 97 korona 10 fillért, ha pedig november 1. és 17-ike közt jegyzi, akkor 97 korona 40 fillért fizet. Így hát a hadi kölcsönbe fektetett tőke nem 6 százalékos, hanem 6,2 százalékos hoz.

Emellett feltétlenül biztos! Mert vajjon mi volna ma biztos, ha nem a magyar állam? Nem megmutatták-e 14 hónap alatt katonáink a minden oldalról ellenünk törő ellenségeinknek, hogy az ezredéves magyar állam szilárdan áll, mint a kőszikla, melyről véresen hull vissza minden ellene intézett támadás.

Tehát a hadikölcsön magas kamattal hoz, biztos tőke elhelyezés, kell-e ezután még előnyére valamit felhozni? Kell-e felemlitenünk, hogy a hadikölcsönbe fektetett pénz olyan, mintha készpénz volna, melyből bárki mindig egyszerűen és gyorsan kiveheti pénzét azáltal, hogy vagy eladja, és ekkor még ártolmányereségre is lehet kilátása, vagy aki eladni nem akarja, pénzzé teheti olyképen, hogy 75 százaléka erejéig kölcsönt vesz föl rá. Sőt aki csak később juthat pénzhez, már most jegyezhet az utóbb említett módon belőle és ez esetben a jegyzett összegnek csak egy negyed részét kell kifizetnie, háromnegyedrészé erejéig pedig 5 százalékos kamattal mellett előnyös kölcsönt kaphat bármelyik pénzintézetnél. Vagy akinek nincs még együtt a pénze, de nem akar kölcsönt felvenni rá, jegyezhet törlesztéssel, mikor is a jegyzés alkalmával csak a

jegyzett összeg 10 százalékát kell kifizetnie, a többit pedig 25 százalékonként törlesztheti f. évi december 7-én, 18-án, 28-án és január 8-án. Vagy megemlítsük-e azt, hogy 50 koronát is lehet jegyezni s így a legszegényebb embernek is megvan adva a mód arra, hogy lerójjá kötelességét a haza iránt.

De még ha nem is volna ennyi előnye a hadikölcsönnek, akkor is mindenkinek kell belőle jegyezni. Hiszen ha őseink a haza oltárára tudták adni mindenüket, mikor a haza veszélyben volt, akkor mi sem engedhetjük meg, hogy Árpád fejedlem országa elpusztuljon, mi sem engedhetjük meg, hogy egyetlen katonánk is valamiben hiányt szenvedjen.

Most tehát, mikor a jegyzés megindult, mindenkinek, ki e honban élni akar, csak egyet mondunk: Elküldtük fiainkat, testvéreinket jóbarátainkat a harctérre, hogy megvédjenek bennünket és biztossá tegyék jövőnket! Lehet-e, szabad-e őket cserben hagynunk? — Nem sodornánk-e önmagunkat is veszélybe azzal, ha nem adnánk meg katonáinknak a módot a hadikölcsönrel, hogy a végső győzelmet kivívassák?

Nem; ezt nem teheti senkisé, mert az az öngyilkossággal volna határos, hanem hallgat szíve sugallatára, hallgat jobbik eszére és meggyegyezni a nemzet kölcsönéből!

Világháboru.

Mostanában úgy kezd állni a háboru dolga, hogy a szerbiai események kerülnek az érdeklődés középpontjába, mert az ellenfél is ezeknek tulajdonít nagy fontosságot és épen ezeknek érdekében indítottak támadásokat minden fronton. Ezen nem is lehet csodálkozni, mert ha Szerbián végig gázol a szövetséges hadsereg, akkor összefüggő láncolatba jut

Levél a lövészárkba.

(Barna Sándor kadettnak.)

Kedves jó Fiam!

Az eső szitálva hull, a sárga-falevél terhes tőle s egymásután szakadoznak le a lucskos földre. Bőrig átázva didergünk és ez így igazságos, mert ha a Hazát védelmező ifjak áznak, nos, miért legyen az itthon maradottak bőre száraz? Kis szobám be van fűtve, egy kis pir lobban fel arczomon és azt kérdezem magamtól: megérdemlem-e a biztos meleg zugot akkor, mikor a lövészárkban nem fűtenek? Vagy aggságon már kivételeket nyujt?

Egy ifju alakja lebeg szüntelen lelki szemeim előtt. Kardját magasra emelve rohan a csapat előtt, kiáltva: Előre fiúk! Katonái rohannak utána. Meg se állanak, észre se veszik, hogy a lelkes ifju már elmaradt, vérző homlokkal, arcra borulva s ők keresztül gázolnak holt tetemen. Neve fennmaradt a hősök sorában. — Hazája büszkén, boldogan fejlődik tovább és a véráztatta föld buján ontja majd kalászeit. — Virágok nyílnak a réteken; egy kis virág bibor színű a többi között, egy szóm volna hozzád, felelj nekem! Ezt a talajt, melyben virulsz, úgy-e édes Fiam vére áztatta meg?

Látományaik sorában feltűnik délcég alakja s büszke szép feje; tekintetében a Honszerelme lángol s diadalmakról beszél.

A zugó fergeteg üvöltve söpri az avart, a fáknak koronája hajladozva ontja sárgult leveleit, örült keringéssel szóródnak szerte szét. Az enyészet keze eltörli mindent ami élő volt.

Le kell borulni az Ur előtt: Áldd meg Istent a megmaradottak fegyvereit, dicsőség

a német-osztrák-magyar-bolgár-török szövetség, akkor megnyílik az ut Hamburgtól Bagdadig, sőt Perzsián át Indiáig, Törökországon keresztül Egyiptomig és az angol világbirodalom érdekeit a legkomolyabb veszedelem fenyegeti. Együttal pedig a mi négyes szövetségünk teljesen elválasztja egymástól az ő négyes szövetségüknek nyugati és keleti tagjait.

Nem csoda, ha ez ellen kézzel-lábbal kapálóznak.

Ez magyarázza meg a pár hét óta tartó és a múlt héten újra kezdődő orosz offenzívákat, amelyekkel az orosz hadvezetőség végigtapogatta a mi egész harc-vonalunkat előbb a besszarábiai határtól a poléziai mocsarakig, majd a mocsaraktól kezdve föl Dünaburg vidékéig.

A támadások egy része lezajlott már és több helyen a mi seregeink mentek át ellentámadásba. De az orosz seregek még mindig próbálkoznak. Megpróbálták a bukovinai határon, meg Tarnopol körül, de attól délre most a mi seregeink mentek át támadásba, támadtak Volhyniában az Ikva és Styr folyók mentén s egy-egy helyen vissza is nyomták egyidőre a mieinket, de ezek az oroszoknak nagy veszteségeket okozva, néhány nap múlva újra fölkerekedtek s már elfoglalták régi helyeiket. Legújában a Styr alsó folyásánál Cartorysk mellett törtek át az oroszok a Styren s ott most igyekeznek a mieink újra visszanyomni őket.

A poléziai mocsaraktól északra is támadásokat intéztek az oroszok, de a hősi bajor csapatok és a mieink visszaverték őket — mint írják — nagy veszteségekkel.

Ettől északra Dünaburg és Riga körül van most Hindenburg sajátos működési területe. Itt az orosz seregek, hogy megghiusítsák a Dünaburg ellen intézett, fenyegető hadműveleteket, ettől délre, különösen Smorgon táján támadtak nagy erővel a németekre, a kik némi inga-

övezze mindnek homlokát! Imádat, tisztelet nektek Hazám védelmezői, édes gyermekei!

Lesznek napjai a jövő időknek, mikor a lélek visszaszáll a multnak kűdébe s egy-egy elmosódó kép foszlányai előtt megáll a képzelet s ha ott lát közöttük majdan engem is, egy pillanatra feledje a kép előtt magát s látni fogja majd fáradt alakom, amint virággal díszíti a harcba induló fiát.

Csak egy szelid gondolatot kér a mult számára fiától a szerető kismama:

özv. Bodon Józsefné.

Gömör-Kishonti röppentyük.

1. A világon minden úgy van jól, a hogy van, mondják sokan, s azt magam is el fogadom, de hozzá teszem, hogy a „jó” csak alaptok, a „jobb” középfok, a felsőfokról a „legjobb”-ról már szólni sem akarok.

2. A hernyó, mikor pillangóvá lett, a föld férgei halálát keservesen megsiratták, — az oktondiak!

3. Aki csak némileg is szereti felebarátját, óvakodjék attól a kegyetlenségtől, hogy a rövidlátónak az ő kedves és nélkülözhetetlen „pápaszemét” összetörje! — Oh azok a keményfejű, nyakas reformátorok!

4. Az okos ember soha sem osztogat tanácsot, a bolond buta ember soha sem fogad el tanácsot, hogy kövesse.

5. A szeretet nem nézi el kedvese hibáit, hanem eltekint felettük, mintha észre sem vette volna!

6. Az idő és az árviz hulláma nem vár az

TÁRCZA.

Egy sírhalomnál.

(Kovács István tart. zászlós emlékének.)

Pihenj te hős, te drága gyermek!
Amint kellett, te úgy tetted meg;
Nem nézted az ellent, rohantál előre
És vitézül estél a holt mezőre.

Amit jó anyád beléd lehelt,
Szent volt előtted, örökre szent;
Gyermeki játékaik akkor mily jól estek,
Úgy e megálmodtuk, úgy e valók lettek!

Kardot faragtunk, fakardokat
S büszkén álmodtuk álmainkat;
Nem néztük, hány ellen jön reánk kettőnkre;
Akkor azok estek játszva a mezőre.

Most is úgy hivlak... mért nem jössz már?
A játszó sereg készen áll, vár!
Anyád csókkal ismét elhalmoz majd téged,
Az a csók neked lesz és a magas égnék.

De ne jőjj, maradj ott lent, ott lent...
Majd csak eljátszom itt fent, itt fent...
Anyád anyám léssen, engem csókol, ölel
És én vigasztalom helyetted is, hidd el.

Csak te nyugodjál s fel ne nézzél;
Tartsd hűnyva szemed, a hon s anyád öl,
S ne lásd, hogy naponként ültet virágokat
S forró könnyeivel öntözi azokat.

Klamárik J.

dozás után helyt állottak és visszaverték az orosz támadásokat, sőt most már ők meennek ismét támadásba Dünaburgtól északra és Rigától délkeletre. Az utóbbi helyen Mitautól kiindulva, miután a mocsaras terület miatt egyenesen Riga felé nem lehet haladni, kelet felé kerültek és több győztes harcban elérték a Dűna folyót, ahonnan fontos vasuti összeköttetést veszélyeztetnek. Lehet, hogy Hindenburg evvel az újabb taktikai huzással hamarosan birtokába juthat úgy Dünaburnak, mint Rigának.

A szerbiai harctéren kemény harcok között biztosan haladunk előre s a szerbek első megerősített védelmi vonalát elfoglalták szövetséges seregeink. Belgrád után Szemendria, Pozsarevác, Obrenovác s a Macsva esett a mieink kezébe, akik elfoglalták a Belgrádtól délre eső igen erős Avala-hegyet, most a Macsvából Sabác felé közelednek. Sabácot már el is foglalták s Belgrádtól délre az aranyelováci uton haladnak. Meg kell adni, hogy a szerbek vitézül harcolnak, de tulnyomó, hatalmas tűzérésünk munkája nyomán hőmpölygő hadaink hatalmas áramlata rövid pár nap alatt elsöpri a legnagyobb akadályokat is. Mackensen és társai megmutatták már Galiciában és Oroszországban, hogy nem végeznek fél munkát.

Biztos kezű hadvezéreink mellett igen szép haladást mutat a bolgár hadsereg, amely egy hét alatt nemcsak áttört a hátárhegyeken, de Zajecsárt, Negotint elfoglalva, elzárta az utat Románia felé, délebbre Knyezsevácánál és Pirost előtt áll s így Nist fenyegeti, még délebbre pedig a Strumica táján előnyomulva, már Istipet és Kumanovót elfoglalta s Görögország felől elzárja a vasuti vonalat s így az entente segítő seregeinek Szaloniki felől lehetetlenné teszi a szerbekkel való egyesülést.

Nagy aggodalmat, sok fejtörést okoz

ember készülődésére. — Avagy a futva iramló nyúl vár-e a csigabiga mászására s a tekenős béka lombá sottyánásaira?

7. A tudatlanság nagy régen feleségül vette a félelmet, de a gyönyörteljes házassági viszonyból nem buggyant elő dédelgethető, drága, édes gügyögő csecsemő, mert a tudatlanság fránya tehetetlen maradt, az élvsóvár félelem pedig magtalan! A duzzadó emlő hasztalan duzzadt.

8. A kétely megsíratta az ismeret halálát, akinek szíve meghasadt bánatában, hogy nem akadt ember, a ki megértette és méltányolta volna.

9. A másodkézből vett tudomány olyan, mint a zsbárusnál vásárolt öltözet, ritkán pásszol a testhez. Azon légy, hogy eredeti forrásból meríts friss tudományt, ne bujkálj avatag salabakter könyvek tömkelegében bölcsesség és tudás után!

10. Hányan, de hányan büszkék arra, hogy nyilvánított véleményüktől semmi szín alatt és semmitéle érvelésre sem térnek el. Pedig bizonyos füles négy lábának is meg van ez a szokása, csak hogy azt esőkönnyűségnek nevezik nála.

11. Mialatt a szerénység napfördőt vett, kabinjához odalopakodott a tetszelgés és elcsente ruháit. A szerénység igaz barátai azonban nem tévesztetik meg magokat s a csinytevőt meg nem kedvelik.

12. A butorszállító kocsis nem indíthatja lovait gyors ügetésre. Az életben, ha gyorsabb tempóban akarsz célhoz jutni, dobálj le kocsidról minden felesleges haszontalan czók-mókot!

13. Az árnyék csak annak a bizonyossága, hogy még nem áldozott le a nap.

az entente köreiben Szerbia helyzete, egyrészt Szerbia miatt, a melyet kötelességük segíteni; de főként a Balkán helyzete miatt, amely az ententera nézve elvész, ha seregeink Szerbiát legázolják. Görögországot, Romániát nem sikerül beugratni, a Szalonikinál tervezett expedíció nem sikerül, most azért a bolgár partok ellen terveznek támadást délen Dedeagacs felől az angol, francia s talán olasz hajók, a Fekete-tenger felől pedig oroszok; csak hogy a török hajóhad s az ármányos német tengeralattjárók igen résen vannak s így nehéz a dolog. Emlegetik azt is, hogy orosz seregek akarnak Románián átmenni Bulgária ellen. Szóval sok a terv, majd meglátjuk: mivel próbálkoznak?

Sok bizalom nincs az entente országokban, mert sorra buknak most azok a nagy külügyminiszterek, akik ezt a nagy világháborút előkészítették s másoknak sincs nagy kedvük az ő munkájuk balsikereért elvállalni a felelősséget.

Az olasz harctér nagy támadásai sem hoznak babérokat a hitszegő ellenségnek. Nagy offenzívát kezdtek ők is, hogy a szerbeken segítsenek, de bár a doberdói fensikon, a görzi hidtőnél, a Krn és Mrzli Vrch hegyeken, a tolmeini hidtőnél, Tirolban a Judicaria fensikon s a Garda tónál erősen támadtak; mégis nagy veszteségekkel verték őket vissza, csak a Judicarián vonultak kissé hátra a mieink öt hónap óta előretolt állásaikból.

A francia-angol seregek nagy offenzívája kezd nyugaton lezajlani s a németek kezdik mindazt visszafoglalni, a mi keveset a mult pár héten elvettek tőlük. Így nem marad más az ellenségnek, mint az óriási emberveszteség. Ember pedig nem sok van arrafelé, a ki hamarosan pótolhatná a katonai hézagokat.

A Dardanelláknál mindinkább esenededik a világ. Ugy látszik, ezt a sok vérbe kerülő munkát abbahagyja az entente.

Bár fujna szét köztük jól a kijózanodás hideg szele: látnák be, hogy a mi ezután következik, az tiszta veszteség számukra.

A III. hadikölcsön kibocsátását ismertető körlevelét a Rimaszombati Takarékpénztár már szétküldte. A lapunkhoz csatolt ezen körlevél tartalmát olvasó közönségünk szíves figyelmébe ajánljuk!

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni szíveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala

A harmadik hadikölcsön jegyzése megkezdődött!! *Tartsa mindenki hazafias kötelességének a nemzeti feladatok támogatását s jegyezzen minél magasabb összegű hadikölcsönt, mely 6%-ot jövedelmez, biztos és elsőrangú befektetés s emellett fegyvereink diadalát ezzel is előmozdítjuk!*

Negyven esztendő. A mult vasárnap egész esendben, szerényen visszavonulva ünnepelte negyven esztendő jubileumát csetneki Gyürky Pál, kishonti főesperes, a rimaszombati evang. egyház lelkésze, aki 40 esztendővel ezelőtt ugyanezen a vasárnapi napon foglalta el helybeli lelkészi hivatalát. Szerény egyházközségét azóta virágzásra emelte a kiválóan érdemes és buzgó lelkész, akinek működése ismeretessé vált a tiszai egyházkerület széles köreiben, sőt mint a magyarhoni egyetemes evang. egyház nyugdíjgyűjeinek előadója: országos érdemeket szerzett és nevét ismertté tette széles hazában.

A nyáron főesperességének 25 éves évfordulóját ünnepelte a kishonti evang. egyházmegye, most pedig a helybeli egyházközség szeretettel sorakozott buzgó és népszerű lelkésze körül, a kinek 4 évtizedre terjedő működését a legnagyobb elismerés koszorúja övezte.

A vasárnap délelőtti istentisztelet keretében az érdemes lelkész keresetlen szavakkal hálát adott Istennek, a ki negyven évvel ezelőtt ide vezérelte és azóta kegyelmében részesítette. — Az isteni tisztelet után a jelen volt hívek üdvözölték a jubiláló főesperes-lelkészt.

Délután 4 órakor megjelent lakásán a rimaszombat-tamásfalvi evang. egyház tanácsának nagyszámú küldöttsége Medveczky Sándor kir. közjegyző, mint a kishonti evang. egyházmegye világi elnökének vezetése alatt. Medveczky Sándor elnök üdvözölte az egybegyűlt tanács tagok nevében a negyven év óta helyben működő lelkészt, aki — ugymond — szívének és lelkének bélyegét rányomta az ő negyvenéves lelkészi működésére, mert szívét és lelkét egészen belevitte itteni áldásos működésébe. — Mindnyájan látjuk: mivé fejlődött csetneki Gyürky Pál vezetése alatt ez az egyház, mivé a kishonti evang. egyházmegye? De a tiszai evang. egyházkerület is sokszor érezte a jubilánsnak lelki erejét, sőt az egyetemes evang. egyház országos hírdeti Gyürky Pál alkotásait. A jubiláns főesperes-lelkész meghatva köszönte meg híveinek üdvözlését és ígerte, hogy mint eddig negyven éven át, úgy ezután is egyházközsége lelki javán fog munkálkodni igaz szeretettel. Boczkó Dániel a helybeli evang. egyházközség elnöke betegsége miatt levélben üdvözölte a negyvenéves működését jubiláló lelkészt.

Üdvözlés. Megirtuk, hogy a vármegye népoktatásügyének vezetésével a vallás- és közoktatásügyi miniszter Bihary István itteni kir. tanfelügyelőt bizta meg, ki október 1-je óta e tisztét viseli. A vármegyei általános tanítóegyesület elnöke folyó hó 16 ára összehívta az egyesület vezetőségét és választmányát, hogy az új hivatalfőt üdvözöljék. Az egybegyűltek d. e. 11 órakor jelentek meg a kir. tanfelügyelő előtt, ennek hivatalában s Mares János elnök a közvetlenség legmelegebb s legszebb szavait intézte az ünnepelthez, ki majd nem tíz évet kitevő itteni szolgálata alatt a vármegye tanítóóságát egy hivatali munkássága mint társadalmi érintkezései közben maga iránt a hivatalos tisztelet mellett szeretetre és ragaszkodásra kötelezte. Szavai nemcsak a megjelent, de a távollévő összes tanítóóság érzelmeinek is kifejezői voltak. Nem tartították azokat diplomatikus formások, hézagtakaró üres diszek, — őszinte volt az öröm, melyből fakadtak, őszinték a szavak, melyek felhangzottak. — Bihary István tanfelügyelő melegen köszönte meg az üdvözlést s őszinteséggel tett ígéretet arra nézve, hogy ezután is megőrzi a tanítóóság iránt eddig érzett szeretetét és ragaszkodását. Formás választát a jelen voltak lelkesen megéljenztek. Az üdvözlés után az egybegyűltek együtt ebédeltek az ünnepelttel a Tompa szállóban, hol Matolcsy Pál egyesületi alelnök mondott üdvözlő pohárköszöntést. A mai időkhöz alkalmazott cserdes együttlétet többen is fűszereztek sikerült felszólalásukkal. — Itt említjük meg, hogy a rimaszombati és

rimatamásfalvi tanítók, tanítónők és óvónők 18-ikán délelőtt szintén megjelentek az új tanfelügyelő előtt, hogy azt régi szokásukhoz híven, külön is üdvözöljék. Ekkor *Törköly József* igazgató tolmácsolta a testületek érzelmeit. Ugy az üdvözlést, mint a nyert választ melegség hatotta át itt is.

Szabadságon. Losonci *Szakall Kálmán* vezérkari alezredes, ki a háboru kezdete óta egy hadosztály élén a harctéren hősi magatartást tanusít s már több ízben jól megérdemelt kitüntetésben részesült, mult héten négy heti szabadságra szülei körébe érkezett.

Dr. Percz Barna segédorvos — volt balogi helyettes körorvos — mult héten 2 heti szabadságra haza érkezett. A fiatal orvos a galicziai harctéren Tarnopol és Dubno között teljesített legutóbb nehéz szolgálatot.

Esküvő. *Gál István* vármegyei aljegyző esküvője *Urbán Annuskával* folyó hó 23-án délben ment végbe a helybeli evang. templomban. Az esküvőn minden külső fényt kerültek, s egyszerű keretben, de a két család közeli rokonságán kívül nagyszámu tisztelő és jóbarát meleg részvétele mellett folyt le az egyházi aktus. — *Csetneki Gyürky Pál* főesperes a fiatal párhoz gyönyörű beszédet intézett. Tanuk voltak a vőlegény részéről: *Dr. Meskó Miklós* vármegyei tisztifőorvos, a menyasszony részéről pedig *dr. Löcherer Tamás* vármegyei köz-kórházi igazgató főorvos. — A fiatal párt az esküvő után melegen üdvözölték a templomban megjelentek, köztük első sorban *Kubinyi Géza* vármegyei főispánja. — Legőszintébb jókívánásainkat tolmácsoljuk mi is az ifju párnak!

Katonai vizsgálat. Mult szombaton *Kassáról Frauenberger* ezredes egy törzsorvos kíséretében megjelent a vöröskereszt egyelet iteni kórházában s minden részletre kiterjedő alapos vizsgálatot tartott, melynél *dr. Zehery István* vezető főorvos is jelen volt. — Itt említjük meg, hogy a kórház a losonci parancsnokság keretéből áttételezett a miskolci katonai parancsnokság hatáskörébe, s ezután a sebesültek szállítása Miskolcra fog történni.

Kitüntetések. A dobsinai villamos művek üzemvezetője: *Gresits Géza*, ki Galicziában volt a harctéren, most dél felé irányítottat, az ezüst érdemkereszttel lett kitüntetve. — Az északi harctéren II. oszt. ezüst vitézségi érmet kapott *Labos László*, *Labos József* hisznyi kántor hős fia.

Schönbeck Károly, *Holics Ernő* helpai körjegyzőnk derék veje, a Coburg herceg garamvölgyi vasgyárainak számtisztje, a ki mint az egr. 60-asok tart. hadnagya a háboru kitörése óta harcol vitézül a szerb, olasz, majd ismét a szerb harctéren, előbb a Signum-laudist nyerte el, e napokban pedig a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel kapta meg vitéz és bátor magatartása elismerésül.

Mérnöki áthelyezés. Az itteni osztály-mérnökségtől Rozsnyóra áthelyezett *Rózsa Sándor* mérnök most onnan Homonnára lett áthelyezve.

A tudományos akadémiáról. A m. tudományos akadémia III. osztálya mult héten *Entz Géza* elnöklésével felolvasó ülést tartott, melyen városunk jeles és tudós szülője: *dr. Richter Aladár* levelező tag, nyug. kolozsvári egyetemi ny. rendes tanár beszámolt terjedelmes tanulmányairól, melyet egy közép- és dél-amerikai növény család (mangroviaceae) biológiaiailag fölötté érdekes tagjaira vonatkoznak.

Pénzügyi kinevezés. A pénzügyminis-ter *Szlávik Kálmán* állami végrehajtót a nyitrai m. kir. pénzügyigazgatóságnál, a X. fizetési osztályban való meghagyás mellett a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatósághoz végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

Hadapród kinevezés. A háboru tartamára az illetékes parancsnokság által f. év augusztus 18-tól számítandó ranggal népfőlkelő hadapróddá neveztetett ki báró *Hámos Antal* cs. és kir. kamarás, a feledi kerület országgyűl. képviselője népfőlkelő hadapródjelölt a 16-ik népf. parancsnokság nyilvántartásában, beosztva a 8. népfőlkelő huszárosztály 3. századának állományába.

Áthelyezés. Megirtuk, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter *Jakab József* dobsinai áll. polg. fiúiskolai tanárt a perjámosi polgári

iskolához helyezte át s az igazgatói teendőket el-látásával megbizta. Most arról értesülünk, hogy a nevezett visszahelyeztetett eddigi állásába Dobsinára és helyette *Uherkovics Ágoston* dobsinai állami polgári leányiskolai tanár helyezte-tett át Perjámosra.

Elismerés egy tanítónak. *Jókövy* Emil forgácsfalvi tanító már április óta segéd-kezik a forgácsfalvi községi jegyző irodájában, a ki a hadba vonult újantalfalvi körjegyzőt is helyettesíti. Nevezett tanítóhoz most a nyustyai járás főszolgabírája a következő levelet intézte:

„5244/915. sz. — Tekintetes *Jókövy* Emil tanító urnak Forgácsfalva. Az újantalfalvi jegyzői iroda vezetőjeért, illetve Csorbai Endre községi jegyzőnek nyújtott segédkezéseért fogadja tanító ur tölem, mint a járás főszolgabírájától őszinte köszönetem és elismerésem nyilvánítását s egyuttal engedje meg, hogy ismét azon kérelemmel forduljak tanító urhoz, mint igaz hazafihoz, hogy legyen szives jövőben is, amennyire ideje engedi, a forgácsfalvi jegyző urnak az ügyek vitelénél segédkezni. Hazafias üdvözléssel Nyustya, 1915. október 1-én. *Máriássy* s. k., főszolgabíró. (P. H.)“

Névváltoztatás. A belügyminis-ter megengedte, hogy *Klein Adolf* (Andor) uzapanyiti illetőségű újpesti lakos családi nevét *Kőhalmira* és *Konyha* István zubogyi illetőségű keveházai m. kir. csendőr családi nevét *Keleti*-re változtatta.

Hősi halál. Vármegyénk egyik kiterjedt, előkelő családját borította gyászba felsőkubini és deményfalvi *Kubinyi András* cs. és kir. 16-os huszárezredbeli kapitánynak, a Signum-laudis és a német vaskereszt tulajdonosának folyó hó 13-án bekövetkezett hősi halála. A vitéz huszárkapitány a háboru kezdete óta 14 hónapon át halált megvető elszántsággal és hősiesség magatartással küzdött az északi harctéren s most, mikor Kolki mellett rohamra vezette hős katonáit, ellenséges golyótól találva elesett. 39 éves volt s halálával mély gyászba borította anyját: özv. *Kubinyi Józsefné* szül. *Bartsik Erzsébetet*, testvéreit: özv. *Benkár Pálnét*, özv. *Pucskó Lajosnét*, *Fodor Gusztávnét*, *Kubinyi Jánost*, *László Miklósnét* és *Kubinyi Zoltánnét*.

Ifj. *Nemes Géza* másodéves erdőmérnök hallgató, a 25-ik cs. és kir. gyalogezred hadapród jelöltje, id. *Nemes Géza* áll. elemi iskola igazg. tanító és neje szül. *Küffer Amália* derék és vitéz egyetlen fia a galicziai Rabe község közelében levő Manilova hegyen márczius hó 3-án, mikor szakaszát rohamra vezette, orosz golyótól találva hősi halált halt. A 22 éves ifju hős tetemeit a porig sujtott szülők a manilovai hegyen levő katonai temetőben exhumáltatták és hazaszállitatták Dobsinára, hol folyó hó 19-én az egész város impozáns és meghatározó részvétele mellett helyezték örök nyugalomra.

Az itt állomásozott 5-ik cs. és kir. gyalogezred tisztikarának rendkívül rokonszenves és társas köreinkben is nagy kedveltségnek örvendett két tagjáról jöttek az utóbbi időkben rossz hírek. Leginkább lesújtó a ténynek bizonyult azon hír, hogy *Morvay László* tartalékos főhadnagy, Borsodvármegye árvaszéki ülnöke az északi harctéren ellenséges srappell lövegektől találva, hősi halált halt. Mezőkövesden a szülei háznál tartózkodó mélyen sujtott feleségét levélben értesítették rajongásig szeretett férje elestéről. Özvegyén és szülein kívül két szép árvája és sok sok jó barátja siratja az elhunytat.

Ugyancsak ekkor terjedt el a hír, hogy *Broczkó J.* főhadnagy, szatmári pénzügyi tisztviselő, ki nagyróczei származású s itt bájos feleségével és gyönyörű kis gyermekével együtt széles körben nagy szeretetnek örvendett, szintén az északi harctéren elesett. E hír azonban még nem nyert megerősítést.

Halálozás. *Vidasits Béla* máléi kántortanító 48 éves korában tanítói működése 28-ik s második boldog házassága 4-ik évében f. hó 8-án Budapesten a szent István kórházban rövid szenvedés után elhunyt. Hült tetemeit Budapestről Máléba szállitották s ott f. hó 12-én nagy részvét mellett temették el. Feleségén sz. *Bury Teréz*en kívül testvérei s rokonai gyászolják.

Illés Sándor helybeli kir. törvényszéki tisztviselőt mély gyász érte, a mennyiben felesége, született: *Komáromy Mária* folyó hó

18-án 37 éves korában elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe f. hó 20-án délután.

Kriston Kálmán helybeli kir. törvényszéki irodatisztet és feleségét megrendítő csapás érte. Fiuk: *Kriston Kálmán*, a helybeli főgimnázium volt jeles növendéke, az 5. cs. és kir. gyalogezred zászlósa Munkácson folyó hó 22-én rövid betegeskedés után elhunyt 19 éves korában. — A ritka derék, rokonszenves és példásan nevelt fiatal ember korai halála városunkban őszinte, igaz részvétet kelt, s elhunytát kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. — Betegségét a harctéren szerezte a korán elhunyt — szép reményekre jogosított fiatal ember, kinek hült tetemeit f. hó 23-án Munkácson nagy részvét mellett temették el.

Boga Jolán putnoki elemi iskolai tanítónőt mély gyász érte, a mennyiben édes anyja: özv. *Boga Károlyné* szül. kémeri és széplaki *Péter Jolán* folyó hó 17-én 58 éves korában elhunyt Putnokon. Temetése folyó hó 19-én nagy részvét mellett ment végbe.

Népfőlkelő bemutató szemle. A 19-42 éves korig elrendelt népfőlkelő bemutató szemle — mint lapunk zártakor értesülünk — városunkban október 27-én fog megtartatni.

Nyugdíjegyleti gyűlés. A rimaszombati iparosok nyugdíjegyletének választmánya és ellenőrző bizottsága ma, vasárnap d. e. 11 órakor a Polgári Olvasókör termében ülést tart, melynek tárgyát új tagok felvétele, hátralékos tagok törlése, pénztárnok jelentése, félévi zárszámadás bemutatása, a III-ik hadikölcsön jegyzése stb. stb. fogja képezni.

Harang felajánlás. A nyustyai evangélikus egyház folyó hó 17-én, vasárnap közgyűlést tartott, amelyen két harangját egyhangu lelkesedéssel felajánlotta hadicézlokra; sőt amennyiben a hazának erre szüksége volna, a harmadikat sem fog vonakodni átengedni.

Fém kell a hadseregnek! A közönséget falragaszokon hívják fel, hogy a rendelet értelmében beszolgáltatandó fémek városunkban *Róth Ignác* vaskereskedésében — mint hatóságilag kijelölt helyen — váltatnak be a miniszteri rendeletben megállapított áron.

Hivatalos órák a vármegyénél. A vármegyei törvényhatósági bizottsági közgyűlés határozatából nyert felhatalmazás alapján az alispáni hivatalos s a vármegyei árvaszéknél a jelenlegi hivatalos órák további intézkedésig d. e. 8-12-ig és d. u. 2-4-ig állapították meg.

Keresd az Istent! Megirtuk már előző számainkban, hogy *Kemény Lajos*, a költői lelkű oszgyáni lelkész, ilyen czímmel egy a háborus időhöz méltó és alkalmas imádságos füzetet irt, melynek ára 20 fillér és a tiszta jövedelem a megvakult és rokkant katonák javára fordittatik. Értesítjük a közönséget, hogy az imádságos füzet a szerzőnél O gyánban és ifj. *Rábely Miklós* könyvkereskedőnél Rimaszombatban 20 fillérért kapható; vidékre pedig ezen összeg és a 10 fillér postadíj beküldése ellenében expedíálják a füzetet.

Temetkezési gyűlés. A polgári olvasókör védnöksége alatt álló temetkezési egyelet választmánya mult vasárnap: folyó hó 17-én id. *Rábely Miklós* elnöklésével ülést tartott, melyen több új tagot vettek fel, s elhatározták, hogy a harmadik hadi kölcsön alkalmával is eleget akar tenni az intézmény hazafias kötelességének és 5000 korona értékű hadikölcsönkötvényt jegyez. Az elnökség a jegyzéssel megbizottat.

Gyanus halál. Rozsnyóra a kir. járásbíróshoz f. hó 14-én jelentést tett a csendőrség, hogy *Szklenár István* gócsi lakos valószínűleg gyilkosság áldozata lett, mert gyanus körülmények közt felakasztva találták. F. hó 15-én *Lehoczky Márton* kir. ügyész *dr. Zehery István* kir. törvényszéki és fogházorvossal kiszállott Gócsra s ott a hulla felboncoltatott. Az eddigiék szerint öngyilkosság esete forgott fenn.

Halálos széngázmérgezés. Dobsináról érkezett jelentés szerint *Lippai Antal* károlybutai éjjeli őr f. hó 17-én reggelre széngázmérgezés következtében meghalt. A megejtett nyomozás szerint bűncselekményről nem lévén szó, a hulla eltemetését a kir. ügyesség engedélyezte.

Áthelyezés. Az itteni vasúti állomáson személypénztárnoki szolgálatot teljesített s aztán ideiglenesen osztrák állomási előjáróvá kinevezett *Füzesséry László* a tiszadada vasúti állomásra előjáróként helyeztetett át.

Hadikölcsön jegyzés. A rimaszombati és rozsnyói pénzügyintézeteknél s a putnoki takarékpénztár részv. társaságnál nagy arányban folynak a III. hadikölcsönre a jegyzések. Mint az utóbbi értesít, a III. sz. magyar hadikölcsönre az intézetnél jegyzett: *Gróf Serényi Béla* 150000 koronát és a Putnoki Hungária Gőzmalom 100000 koronát s így a Putnoki Hungária Gőzmalom összjegyzése 300000 korona.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás Lajos* rozsnyói püspök folyó évi XVIII. sz. főpásztori körlevele, a melyben a harmadik hadikölcsönt ajánlja hazafias híveinek figyelmébe. A papi nyugdíj-gyűlését november 10-ére tűzi ki. Közül egy miniszteri átiratot a postacsomagoknak fekérrrel való terheléséről. Ajánlja az októberi és novemberi papi lelki gyakorlatokat a budapesti Jézus-társasági atyáknál. — A „hadikölcsön” terjesztését papjainak hazafias ügybuzgalmára bizza.

November 3-án vonulnak be a 40 és 42 éves népfőlkélok. E héten jelent meg a hirdetés, amely elrendeli a 40, 41 és 42 éves népfőlkélok és az 1872., 1873., 1874. évi és fiatalabb születésű A) osztályú (katonailag kiképzett) népfőlkelésre kötelezettek, akik eddig szabadságolva voltak, bevonulását. A hirdetés szerint a népfőlkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX., illetőleg 1915. évi II. törvények alapján történt behívás folytán az 1873., 1874. és 1875. évben született, továbbá a népfőlkelésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybevett), de ezen szolgálatból időközben elbocsátott összes 1873—1897. évi születésű egyének (munkások, kocsisok, hajcsárok, stb.), ha a megtartott népfőlkelési bemutató szemlén, vagy utóbbi bemutató szemlén népfőlkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, 1915. évi nov. 3-án — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfőlkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítési ker. parancsnokság székhelyére tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Hasonlóképp behivatnak 1915. nov. 3-ára azon 1872., 1873., 1874. évi és fiatalabb születésű A) osztályú (katonailag kiképzett) népfőlkelésre kötelezettek, kik népfőlkelési fegyveres szolgálatra egy ízben már behivatottak és bevonultak, de szabadságoltattak. Ezen népfőlkelésre kötelezettek a tartózkodási helyükhöz legközelebb eső honvéd pótzászlóaljhoz tartoznak bevonulni.

Országos vásár. Sok őszi országos vásárt láttunk már Rimaszombatban évtizedek óta és láttunk máskor rengeteg kocsit, rengeteg terményt, rengeteg állatot, rengeteg eladót és vevőt. Most azonban megfordult a világ. Ember most is sok volt a rimaszombati őszi vásáron, csakúgy ontotta őket a vonat, vevő is sok, nagyon is sok volt, de eladó kevés, termény feltűnően s szomorúan kevés. Csakúgy versenyeztek a vevők, hogy valamihez juthassanak. Még káposzta is alig volt 8—10 kocsival, bab nem volt 3—4 zsáknál több az egész vásáron, pedig ez a két élelmi cikk volt máskor a fő ezen a vásáron, meg az árpa stb. Kitanult, rafinált lett a világ, hogy minél többet húzhasson ki annak zsebéből, a kinek nem termett. A talvakkól elhordják a közvetítők, azért nem hoznak ide. Ez az általános vallomás. — Pedig sok termett, több van, mint a mult ősszel. De most nehezebb lesz az élet, mint a mult télen. Sok a nyereszkeskedő!

Apolló színház. Mult vasárnap zsufolt ház előtt került bemutatásra a helybeli Apolló-színházban a válogatott és ügyesen összeállított műsor, s a közönségnek sok élvezetet szerzett a szórakoztató látványosság. Ma vasárnap is a fővárosi mozi-műsor számos vonzó darabja kerül bemutatásra. Itt említjük meg méltó dicsérettel és elismeréssel, hogy *Schweitzer Rezső*, az Apolló mozgó színház tulajdonosa, minden szombaton délután most is díjtalan előadást tart a vöröskereszt kórházban elhelyezett harcztéri sebesülteknek, kik igazán hálással fogadják ezt a nagy áldozatot és kellemesen szórakoznak az előadásokon.

Vásári szünet. A mult szerdán és csütörtökön, az őszi országos vásár napján szüneteltek a rimaszombati iskolák, — a főgimnázium pedig szüreti szünidő czimén még két napot adott hozzá a tanulóknak, a kik ettől fogva karácsonyig egyfolytában dolgoznak majd a szorgalmi időben.

Vegyes bizottság sorozza a 19—42 éveseket. A honvédelmi kormány szétküldte az ujrászorozó rendeletét a hatóságoknak. Ebben az az újítás van, hogy a sorozást vegyes bizottság végzi. Erre vonatkozólag a rendelet a következőket mondja: A sorozó járásokként működő népfőlkelési bemutató pót szemle-bizottság teendőit vegyes bizottság fogja végezni. A sorozó járásokként működő népfőlkelési bemutató pót szemlén megvizsgálta, bármely születésű évfolyambeli népfőlkelésre kötelezett, akinek a népfőlkelési fegyveres szolgálatra való alkalmassága tekintetében véleménykülönbség keletkezett, népfőlkelési felülvizsgáló bizottság által is meg fog vizsgáltatni. Mind a népfőlkelési felülvizsgáló bizottság hatásköre és összeállítás tekintetében a honvédkiegészítő parancsnokságokhoz és a czimnek legközelebb megküldendő körrendeletben fogok intézkedni. Ugyanebben a rendeletben a miniszter intézkedik a besorozott, de a katonai szolgálat alól felmentett népfőlkélok összeírására nézve is. Erre nézve a miniszter a következőket mondja: Különös figyelem fordítandó arra, hogy a községi előjáróságok (városi hatóságok) a népfőlkelési tényleges szolgálat alól felmentett népfőlkelésre kötelezettek és a felmentési jogczim fennállásának igazolása körül az utasításban előirt módon lelkiismeretesen járjanak el, nehogy egyesek a jogczim megszűnése daczára, jogtalanul élvezzék a felmentés kedvezményét.

Adomány a vak katonáknak. Koszoru megváltás czimén *Bornemisza László* ny. főispán a vak katonák javára 20 koronát küldött *Lukács Gézához*. Az összeg átvétele lapunk utján köszönettel nyugtáztatik.

A Vörös-Kereszt egyesület czéljaira vettük és hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szives adományokat:

Pénzbeliek: Knöpfler Károly Rimakokova, a részére megítelt tanudij 24 kor., özv. Balajthy Ignáczné Gesztete 1 kor., Broczko Józsefné 5 kor., Dóra János Kismulyad 1 kor., Molnár János Füle 40 fillér.

Természetben: Dr. Krausz Gyuláné 18 drb. kelkáposzta, 6 drb. kalarábá, 3 drb. veres káposzta. Koronás társaság 2 doboz játék. Dapsy József egy kosár alma. Fáy Gyula Nyustya 1 vadsertés, Bornai Márton Bugyikfala 1 szarvas-tenén. Oros Andrásné Serke 10 drb. tojás. Klencz község 84 drb. ing, 35 drb. alsónadrág, 5 drb. törülköző, 1 drb. lepedő. Bornemisza László ömeltósága 2 szekér rozs szalma. Bornemisza Elemér 2 szekér rozs szalma. Nagyszlabosi első magyar papíripar részvénytársaság 5 csomag író papír. *Az elnökség.*

CSARNOK.

Katonabúcsú.

A „Landsturm” cz. s a német-francia harcztéren megjelenő lapból.

Önkéntes:

Anyám, most vagy soha, az iskola nem kell!
Elmegyek én is...nem ülök, elmegyek el...
Örökké irjak, azt én nem, nem tehetem;
Lépéseket hallok — felhevült a lelkem.
Anyám te jól tudod, hogy milyen a szívem,
De a császárom...öt most jobban szeretem.
Ne haragudj reám, fiadra kedves anyám,
Vissza jön még fiad babérral homlokán.
Most, most...hallod-e már a zajos lépteket,
Katonák sietnek; hurrá, én is megyek.

Tiszt:

Testvér, te tudod,
Mit jelent katonának lenni.
Ezt az órát
Forró hévvel vártam.
Lovam már patáit emelgetve
Ágaskodik, feláll és tajtékzik.
Így volt ez békében,
Most itt van, megjött
A nagy óra;

Elhozta a megváltást
És a gyógyulást
Nemely sebért a lasta időnek.
Testvér, te tudod
Mit jelent katonának lenni.
Emlékezz reám, társad megteszi
S a miért törekedett, küzdött,
Valóban befejezése a Létnek.

Tartalékos:

Búcsúzzunk, igen; válnunk kell,
Szerelmem jőjj ide, még egyszer karomba;
Csókolni, igen, még egyszer csókolni,
Holnap talán már nem leszek többé...
Tarts hűségben, tarts hűségben
Szerelmem az egész nehéz idő alatt.
Őrizd meg szerelmed, őrizd meg szerelmed,
Most és az örökkévalóságban is.
Már kell mennem, már kell mennem,
Szerelmem, szerelmem ne sirass így!
Viszontlátlak egykor büszkén
Erősen, szabadon és vidáman.
Hurrá, hurrá...

Népfőlkélok:

Mi most nehéz léptekkel
Sötét utcákon vonulunk át.
Az asszony és a gyermek oldalán,
Az asszony és a gyermek közepén.

Te és gyermekem lélekben
Maradjatok meg erősnek!
Fojtsd el könnyed szemeidben,
Én menni soha sem félek.

Emberek vagyunk, érett emberek;
Nem rendülünk meg egyhamar,
Mert belátjuk, beismerjük, hogy
Az ország érdeke több, mint az ember.

Hogy az életünk hiábavaló,
Ha az egész világ fenyeget;
Most félre minden más dolog:
A haza szüksége az én szükségem is.

Ezért mi sokat fogunk szenvedni
És engedünk titeket egyedül.
És lehetnek még majd napjaid,
Melyeken nem lesz kenyérkeresőd.

És fogsz egy gyermeket szülni nekem,
De már talán békében hozod...
S talán nevelned, tanítanod
És táplálnod kell majd egyedül.

De mi hűen, egyesülve türünk
Mindaddig szívesen,
Míg egyszer ismét csak élvezzük
A béke áldásos napjának sugarait.

Mi, kik most nehéz léptekkel
Előre megyünk, készek vagyunk
Meggúzni érte
Német föld hire és dicsősége.

Stella C. Cordis.

Vezív.

A szívárvány-fényben tánczó kis drüádok még nem mernek pajzánkodni angyali ártatlansággal az égnek kékjén, még nem mernek vizet meríteni a délibábnak selyemmel átszótt, csobogó vízből, hanem összebújnak, félnek, remegnek. Nem mernek a földre tekinteni, hogy naptényt varázsoljanak az erdőkre és mezőkre, hanem félénken húzzák össze kis túll-szoknyácskáikat és gyáván néznek az őserdőnek napsugárzomán-czozta barlangnyílása felől ki a messzeségbe.

Az egyik bágyadtan húnnya le kicsiny sz-m pilláját és fájdalmasan, melán néz maga elé. A másik aranypálcájával öntudatlanul betüket rajzol a homokba. A harmadik kicsiny szájacskáját „ó” betűre gömbölyíti ki, látszik, hogy az unalom öli szegénykét. Üsend az egész vonalon.

A távolból rémes zúgás tör elő és remegésbe hozza a földet. A kis nimfák félénken néznek maguk köré és melankolikus sóhajt küldenek az égnek. A vulkán fortissimóját játssza, egy cseppet ejt el az élet nedűjéből. Dühöngésre tanítja a szaharai szelet, a földrengést és a menydörgést.

Az unalom és remegés nem tart sokáig, mert az egyik angyalka egyszer csak kaczagva felkiált: „Mit szomorkodunk, mit félünk? Vegyük elő a hárfákat és énekeljük el azt a dalt, amelyik a legszebb, mit eddig tanultunk, azt az istenit. Tudjátok úgy-e, hogy melyiket értem? Azt, a melyre a minap tanított meg bennünket

